

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Allmänna byrån, rättsserviceenheten, Rk1a

Beslutande

Minister

Nina Fellman

Föredragande

Chefsjurist

Sören Silverström

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 110

Ålands Skogsindustrier Ab:s ansökan om jordförvärvstillstånd gällande ett antal fastigheter i Jomala kommun.

ÅLR 2016/3141

293 Rk1a

Landskapsregeringen *beviljar* sökandebolaget rätt att äga och besitta

- fastigheten Lugnet RNr 10:58 (170-435-10-58),
- fastigheten Carlshamn 1 RNr 2:49 (170-420-2-49),
- fastigheten Lövhyddan RNr 10:21 (170-435-10-21),
- en kvotdel om ½ av fastigheten Carlshamn RNr 2:40 (170-420-2-40).

För tillståndet gäller följande villkor:

1. Sökandens hemort ska vara i landskapet Åland.
2. Minst två tredjedelar av styrelsernas medlemmar ska ha åländsk hembygdsrätt eller ha varit bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.
3. Fastigheterna ska användas för sökandens verksamhet.

Bakgrund

Enligt ansökan kommer sökandebolaget vid verkställande av pågående delning av Carl Rundberg Ab överta hela Carl Rundberg Ab:s skogsindustriella verksamhet. Ålands Skogsindustrier Ab kommer vid delning av Carl Rundberg Ab att överta äganderätten till följande fastigheter.

Fastigheten Lugnet RNr 10:58 är ca 9,2 ha (170-435-10-58). Fastigheten Carlshamn 1 RNr 2:49 är 0,4960 ha (170-420-2-49). Fastigheten Lövhyddan RNr 10:21 är 0,1400 ha (170-435-10-21). Därtill övertas en kvotdel om ½ av fastigheten Carlshamn RNr 2:40 (170-420-2-40). Den fastigheten är i sin helhet 0,8230 ha.

Sökandebolaget har hemvist i landskapet och det är registrerat 31.7.2015. Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva industriell bearbetning av skogs- och träprodukter, handel med skogsprodukter och trävaror,

energiproduktion samt verksamhet i anslutning till detta. Samtliga ledamöter i bolagets styrelse har åländsk hembygdsrätt.

Kommunens utlåtande

Jomala kommun förordar ansökan i utlåtande från 12.5.2016. Detta sker med hänvisning till 13 § landskapslag (2003:68) om jordförvävrätt och jordförvärvstillstånd och 6 § 3 mom. landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd.

Motivering

Landskapsregeringen har i beslutspraxis förutsatt jordförvärvstillstånd i samband med förvärv av fast egendom som baserar sig både på fusion och delning av bolag (jfr tillstånd för NCF Bank Abp 27.11.2001, dnr K12/01/5/331, brev nr 786 K12 samt tillstånd för Embarsund Ab 1.3.2011, dnr 2011/325, brev nr 259 K12).

Enligt 6 § 3 mom. landskapsförordningen om jordförvärvstillstånd ska tillstånd beviljas, om det inte finns särskilda skäl däremot, när följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Sökanden har oavbrutet sedan bildandet eller sedan minst fem år haft sin hemort i landskapet.
2. Samtliga styrelsemedlemmar har åländsk hembygdsrätt eller är fast bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka.

Med hänsyn till att sökandena uppfyller ovanstående förutsättningar och med hänsyn till att det inte framkommit särskilda skäl däremot ska tillstånd beviljas.

Tillämpade lagrum

13 § landskapslag (2003:68) om jordförvävrätt och jordförvärvstillstånd
6 § 3 mom. landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd

Nr 111

Åland Post Ab:s leveransvillkor.

ÅLR 2011/6737

294 Rk1a

Landskapsregeringen *godkänner* Åland Post Ab:s leveransvillkor.

Bakgrund

Landskapsregeringen har den 16.2.2012 beviljat Posten Åland Ab, numera Åland Post Ab, tillstånd för postverksamhet enligt 6 § landskapslagen om posttjänster (2007:60) t.o.m. den 31.12.2021.

Åland Post Ab har tillställt landskapsregeringen nya leveransvillkor. De tidigare villkoren har uppdaterats med anledning av namnbyte. Enligt 19 § landskapslagen (2007:60) om posttjänster ska leveransvillkor som är avsedda att äga allmän giltighet tillställas landskapsregeringen för godkännande innan de tas i bruk.

Landskapsregeringen har inte något att invända mot ändringarna.

Tillämpade lagrum

19 § landskapslagen (2007:60) om posttjänster

Nr 112

Begäran om skriftligt sakkunnigttrande angående regeringens proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och vissa lagar som har samband med den.

ÅLR 2015/12241

295 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt avge yttrande enligt bilaga 1.

Bilaga 1

Riksdagens förvaltningsutskott
00102 Riksdagen
HaV@eduskunta.fi

Hänvisning
HE 64/2016 vp

Kontaktperson
Sören Silverström

Ärende
**BEGÄRAN OM SKRIFTLIGT
SAKKUNNIGYTTRANDE ANGÅENDE
REGERINGENS PROPOSITION MED
FÖRSLAG TILL LAGAR OM ÄNDRING
AV UTLÄNNINGSLAGEN OCH VISSA
LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN**

Ålands landskapsregering inkommer härmed med ett sakkunnigttrande till riksdagens förvaltningsutskott vad gäller regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och vissa lagar som har samband med den. Landskapsregeringen har under våren inkommit med två utlåtanden till inrikesministeriet: ”Utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och vissa lagar som har samband med den” (ÅLR 2015/12241, 4.2.2016), samt ”Utlåtande om Migrationsverkets framtida kontor” (ÅLR 2016/1785, 23.3.2016).

I propositionen föreslås det att vissa av Migrationsverkets uppgifter som har utförts av polisen och Gränsbevakningsväsendet överförs tillbaka till Migrationsverket. I fråga om asylärenden är överföringen partiell, vilket innebär att polisen och Gränsbevakningsväsendet fortfarande ska sköta sina uppgifter som är nära anknutna till deras kärnuppgifter. I fråga om övriga ärenden som gäller utlänningars uppehållsrätt är överföringen total och medför att Migrationsverket i praktiken är den enda tillståndsmyndigheten när det gäller utlänningar. Också i ärenden som gäller medborgarskap ska de uppgifter som gäller mottagande och anhängiggörande av ansökningar och anmälningar överföras i sin helhet från polisen till Migrationsverket.

Överföring av uppgifter från polisen till Migrationsverket

I propositionen föreslås att en stor del av de uppgifter som idag sköts av Ålands polismyndighet ska överföras till Migrationsverket. I dagsläget uppskattar Ålands polismyndighet att ca 35 veckotimmar åtgår för Migrationsverkets uppgifter. Under år 2014 behandlades 314 ärenden. Konsekvensen för polismyndigheten blir troligtvis indragning av en tjänst

som är knuten till tillståndssidan.

Eftersom Migrationsverket inte har ett verksamhetsställe på Åland utgör överföringen av uppgifter från polisen till Migrationsverket en indragning av verksamhet. Självstyrelselag (1991:71) för Åland stadgar i 30 § 22 p. att landskapsregeringen ska höras innan beslut fattas om indragning av en inrättning eller ett fast arbetsställe vid statens lokalförvaltning i landskapet. Ex analogia ska landskapsregeringen höras genom ett skilt förfarande innan en sådan verksamhetsförändring sker som innebär att en riksmyndighet inte längre har verksamhet på Åland.

Kundperspektivet

På Åland ses inflyttning av både EU-medborgare och medborgare från tredje land som något viktigt och positivt. Totalt sett är en dryg tredjedel (35 procent) av befolkningen på Åland född utanför landskapet, och andelen personer som har annat modersmål än svenska och finska uppmättes år 2015 till drygt 7 procent.¹

Även om antalet tillståndsärenden behandlade på Åland från ett riksperspektiv är små, utgör de en stor och betydande andel på Åland. Inflyttningen på Åland har sedan början på 2000-talet varit stor. Ålands Statistik och Utredningsbyrå (ÅSUB) konstaterar i sin rapport befolkningen 2014² följande:

En jämförelse med Sverige och Finland visar att andelen av befolkningen som är född utanför Norden har vuxit snabbare på Åland under 2000-talet. På Åland har denna befolkningsgrupp blivit närmare fyra gånger större, i Finland knappt tre gånger och i Sverige dubbelt större. Deras andel av befolkningen är högre på Åland än i Finland, men betydligt lägre än i Sverige.

Inflyttad arbetskraft är en förutsättning för att det åländska näringslivet och ekonomin ska fungera och blomstra. Det här stämmer särskilt för primärnäringsarna på Åland, så som jordbruk och fiskeri, där det finns stor andel av personalen som har utomnordiskt ursprung både bland säsong- och heltidsanställda. Inflyttning är centralt för Åland. Näringslivet söker arbetskraft och med en relativ arbetslöshet i april 2016 på endast 3,5 % så råder i praktiken arbetsbrist på Åland. ÅSUB konstaterar i sin nya rapport *Arbetsmarknadsbarometern 2016* att det är inflyttning från särskilt utomnordiska länder som möjliggjort den totala ökningen av den arbetsföra befolkningen. Utan den så skulle den arbetsföra befolkningen på Åland ha minskat.³ Frågan om en tillgänglig kundservice i tillståndsfrågor på Åland är därför av synnerligen stor regionalt strategisk betydelse.

Under 2014 utgjorde personer med utomnordiskt ursprung 19 procent av alla inflyttade till Åland. Sett till ålder, så kan man konstatera att personer med icke-nordiskt ursprung är mer koncentrerade till åldrarna 20–39 år än befolkningen som helhet. Andelen inflyttade är allra störst i gruppen 30–39 år där nära hälften av befolkningen år 2014 var inflyttade och 16 procent hade annat modersmål än svenska och finska. 2014 fanns 64 språk registrerade på Åland. Sett till medborgarskap så fanns 79 olika länder registrerade 2014 och knappt 80 procent av de utländska medborgarna på Åland var medborgare i ett EU-land. Ser man till födelseland fanns 95 länder representerade 2014.

¹ http://www.asub.ax/archive.con?iPage=12&art_id=1740

² ÅSUB Befolkningen 2014 (ÅSUB Statistik 2015:5), <http://www.asub.ax/files/befolkning2014.pdf>

³ ÅSUB Rapport 2016:3, s.15 http://www.asub.ax/files/arbetsmarknadsbarometern_2016_r20163.pdf

Migrationsverket kommer inte enligt nuvarande planer att öppna ett verksamhetsställe på Åland. I propositionen anges att ärenden som gäller Åland kan skötas antingen i Åbo eller med tidsbeställning i Mariehamn. Det står vidare i propositionen att placeringsorterna för Migrationsverkets verksamhetsställen inte ska anges i lag, utan att förändringar ska kunna ske om situationen kräver det.

Om åländska ärenden kan skötas endast i Åbo innebär det negativa konsekvenser för sökandena. Tillståndsförfarandet blir orimligt tidskrävande och komplicerat för sökandena vilket kan innebära negativa konsekvenser för den viktiga inflyttningen till landskapet. Det är av yttersta vikt att åländska ärenden även i fortsättningen kan behandlas smidigt utan att förändringen innebär för stora negativa konsekvenser för den enskilda sökanden. Ärendehandläggningen kan till stor del ske elektroniskt men i de fall detta inte är möjligt eller ansökningarna behöver kompletteras med biometriska uppgifter måste kunderna kunna göra det på Åland. Det är inte hållbart att Migrationsverkets kunder ska behöva resa med färja i 6 timmar enkel väg till Åbo för att lämna dessa uppgifter. Landskapsregeringens uppfattning är att ärenden som gäller Åland måste kunna skötas på plats i Mariehamn, förslagsvis en gång per månad. Språkkunskaper i svenska hos berörda tjänstemän måste också kunna garanteras.

Handläggning på svenska

Landskapsregeringen framhåller vikten av att handläggningen av ärenden, både vid personlig och vid elektronisk kontakt, gällande personer på Åland fungerar fullt ut på svenska oavsett på vilken ort de åländska ärendena handläggs. Även om den vars ärende handläggs inte ännu kan svenska är det av största vikt att svenska är handläggnings- och besluts-språket med beaktande av stödpersoner och fortsatt behandling av ärendet såsom överklaganden m.m. Vidare påpekas att skriftväxlingsspråket mellan rikets och landskapets myndigheter enligt 38 § 1 p. Självstyrelselag (1991:71) för Åland är svenska.

Sammanfattningsvis poängterar landskapsregeringen vikten av att Migrationsverket arbetar för en lösning så åländska sökanden även efter förändringen kan få sina ärenden hanterade på plats i Mariehamn under förutsägbara och regelbundna former, förslagsvis en gång per månad. Språkkunskaper i svenska hos berörda tjänstemän måste också kunna garanteras. Initiala diskussioner med Migrationsverket visar på stor förståelse och vilja att arbeta fram en fungerande lösning. Ålands landskapsregering understryker därför vikten att Migrationsverket får stöd för detta arbete.

Ålands landskapsregering förutsätter att staten sköter de åtaganden man har gentemot det åländska samhället och invånarna på ett bra och riktigt sätt i de frågor där staten har behörighet.

Vi hoppas därför att förvaltningsutskottet i sitt betänkande noterar det särskilda behovet av service på plats i landskapet, utifrån Ålands geografiska läge och behovet av service på svenska. Åland har dessutom stort behov av inflyttning och arbetskraftsinvandring och det är av strategisk betydelse för landskapet att underlätta den formella hanteringen av de som flyttar hit i så hög utsträckning som möjligt.

Minister

Nina Fellman

Chefsjurist

Sören Silverström